

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 23 maja 2025 r.

Poz. 2456

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.170.2025.AA WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 20 maja 2025 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940)

stwierdzam nieważność

- §2 pkt 2,
- §4, w zakresie wyrazów: *ponowienie prawa do grobu lub*

uchwały Nr XIII/94/2025 Rady Gminy Grzmiąca z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie ustalenia opłat za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych na terenie Gminy Grzmiąca.

Uzasadnienie

W dniu 28 kwietnia 2025 r. Rada Gminy Grzmiąca podjęła uchwałę Nr XIII/94/2025 w sprawie ustalenia opłat za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych na terenie Gminy Grzmiąca.

Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie akt ten wpłynął w dniu 30 kwietnia 2025 r.

Materialnoprawną podstawę ww. uchwały stanowi art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o gospodarce komunalnej¹⁾, w myśl którego *organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego posiadają kompetencję do stanowienia o wysokości cen i opłat za usługi komunalne o charakterze użyteczności publicznej oraz za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej jednostek samorządu terytorialnego, albo o sposobie ustalania tych cen i opłat, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej*.

Cmentarze komunalne bez wątpienia są gminnymi obiektami użyteczności publicznej, nie budzi zatem wątpliwości uprawnienie rady gminy do ustalenia opłat za korzystanie z nich, w tym stawek opłat za miejsca grzebalne na tych cmentarzach.

Analiza treści uchwały Nr XIII/94/2025 prowadzi jednak do wniosku, że nie wszystkie postanowienia dotyczące kwestii opłat za korzystanie z miejsc grzebalnych na cmentarzach komunalnych w Gminie Grzmiąca są zgodne z powszechnie obowiązującym prawem.

W §1 uchwały Nr XIII/94/2025 zamieszczono tabelę, w której określone zostały stawki opłat za poszczególne rodzaje grobów. Z kolei, w §2 tego aktu Rada ustaliła opłaty za korzystanie z dodatkowych usług na cmentarzach komunalnych na terenie Gminy Grzmiąca, wskazując w pkt 2, że opłata za ponowienie prawa do grobu na okres kolejnych 20 lat, w przypadku osoby dorosłej i dziecka powyżej 6 lat wynosi 500, 00 zł, natomiast dziecka do lat 6 - 250,00 zł.

Dalej, w §4 uchwały Nr XIII/94/2025 Rada Gminy wskazała, że opłaty za ponowienie prawa do grobu lub ponowienie rezerwacji na okres kolejnych 20 lat są należne bezpośrednio po upływie okresu 20 lat określonego w § 3 ust. 1.

¹⁾ Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 679).

Co wymaga podkreślenia, uchwała w sprawie ustalenia stawek opłat za korzystanie z cmentarzy komunalnych stanowi akt prawa miejscowego²⁾, który wydawany jest na podstawie i w granicach ustawowego upoważnienia i nie może on naruszać norm zawartych w hierarchicznie wyżej usytuowanych aktach prawnych.

Tymczasem, w powyższych unormowaniach Rada Gminy Grzmiąca nie uwzględniła zastrzeżenia wynikającego z art. 7 ust. 3 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych³⁾, który stanowi, że przepisy ust. 1 i 2 nie mają zastosowania do chowania zwłok w grobach murowanych przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby, a także do chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok. W myśl art. 7 ust. 1 i ust. 2 cyt. ustawy grób nie może być użyty do ponownego chowania przed upływem lat 20, natomiast po upływie lat 20 ponowne użycie grobu do chowania nie może nastąpić, jeżeli jakkolwiek osoba zgłosi zastrzeżenie przeciw temu i uiści opłatę, przewidzianą za pochowanie zwłok. Zastrzeżenie to ma skutek na dalszych lat 20 i może być odnowione.

Prawodawca w powołanych unormowaniach ustawy przesądził zatem jednoznacznie, że po pierwsze – jest możliwe użycie grobu murowanego przeznaczonego do pochowania zwłok więcej niż jednej osoby przed upływem 20 lat, po drugie – co ma znaczenie w przedmiotowej sprawie – uprawnieni do tego rodzaju grobu nie tylko nie muszą po upływie 20 lat (czy też po upływie innego okresu) przedłużać tego prawa, ale także uiszczać ponownej opłaty.⁴⁾ Dodatkowo zauważyć trzeba, że w przypadku grobów urnowych, inaczej niż w przypadku grobów przeznaczonych do pochowania zwłok, prawodawca nie różnicował tych grobów na ziemne i murowane, wynika z tego zatem, że zabronione jest wielokrotne pobieranie opłat za wszelkie groby urnowe.

Wprowadzona przez Radę Gminy Grzmiąca ogólna reguła w zakresie żądania uiszczenia ponownej opłaty, po upływie 20 lat, nie może być więc stosowana w przypadku chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok (zarówno w grobach ziemnych jak i w grobach murowanych), a także w przypadku chowania zwłok w grobach murowanych przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby.

Wobec tego postanowienia §2 pkt 2 oraz §4 w zakresie wyrazów: *ponowienie prawa do grobu lub* uchwały uznać trzeba za prawnie wadliwe. Rada Gminy nie wyszczególniła bowiem, za jakie rodzaje grobów pobierana będzie ponowna opłata po upływie lat 20, ani też nie wskazała, że ustalona opłata nie dotyczy grobów, o których mowa w art. 7 ust. 3 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Z tego względu przyjąć trzeba, że ustalona w tych przepisach opłata za ponowienie prawa do grobu dotyczy wszystkich grobów, w tym grobów murowanych przeznaczonych do pomieszczenia zwłok więcej niż jednej osoby, a także grobów do chowania urn zawierających szczątki ludzkie powstałe w wyniku spopielenia zwłok.

W związku z powyższym, stwierdzenie nieważności §2 pkt 2, oraz §4, w zakresie wyrazów: *ponowienie prawa do grobu lub* uchwały Nr XIII/94/2025 Rady Gminy Grzmiąca z dnia 28 kwietnia 2025 r. w sprawie *ustalenia opłat za korzystanie z cmentarzy i urządzeń cmentarnych na terenie Gminy Grzmiąca*, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia przedmiotowego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Bartosz Brożyński

I Wicewojewoda Zachodniopomorski

²⁾ Por. wyroki: NSA z dnia 26 listopada 2013 r., sygn. akt I OSK 1901/13, WSA w Gliwicach z dnia 20 czerwca 2016 r., sygn. akt IV SA/Gl 54/16, WSA w Szczecinie z dnia 1 lutego 2018 r., sygn. akt II SA/Sz 1385/17.

³⁾ Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2024 r. poz. 576).

⁴⁾ Tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 grudnia 2010 r., sygn. akt I CSK 66/10.